

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Samspil mellem AMU og FVU

– 12 gode eksempler

Samspil mellem AMU og FVU

– 12 gode eksempler

Samspil mellem AMU og FVU – 12 gode eksempler

Artikelforfatter: Susan Møller, Råd om Undervisning og Uddannelse

Artikelredaktion: Susanne Lemvig og Lars Lindahl, Undervisningsministeriet,
Afdelingen for erhvervsrettet voksenuddannelse, Kontor for livslang læring

Redaktion,
korrektur og
produktion: Werner Hedegaard, Undervisningsministeriet, Kommunikationssekretariatet

Grafisk tilrette-
læggelse og omslag: Phoenix Design Aid A/S

Fotos: Jakob Dall, Susan Møller, Jørgen True Knudsen/Scanpix og Mikal Schlosser/Scanpix

1. udgave, 1. oplag, marts 2010: 2.200 stk.

ISBN 978-87-603-2849-7

ISBN (WWW) 978-87-603-2850-3

Internetadresse: www.uvm.dk/samspil

Udgivet af Undervisningsministeriet, 2010

Bestilles (ISBN 978-87-603-2849-7) hos: NBC Ekspedition

Telefon 56 36 40 40, fax 56 36 40 39 eller ekspedition@nbcas.dk

Telefontid: Mandag-torsdag 9.30-16, fredag 9.30-15

eller hos boghandlere

Tryk: Scanprint A/S

Trykt med vegetabiliske trykfarver på ubestrøget miljøcertificeret papir

Printed in Denmark 2010

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til Kommunikationssekretariatet i Undervisningsministeriet,
tlf. 33 92 50 57 eller e-mail: pub@uvm.dk

Forord

Basale færdigheder som at kunne læse, skrive og regne er i stigende grad blevet en forudsætning for at kunne fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet. Disse færdigheder er samtidig afgørende for den enkeltes motivation til at deltage i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og for udbyttet af denne faglige undervisning.

I Trepartsudvalgets rapport¹ fra 2006 blev det fastslået, at op mod en tredjedel af de personer, der årligt deltager på AMU-kurser, har vanskeligheder med at læse og skrive. Det svarede i 2006 til cirka 125.000 personer.

Med Velfærdsaftalen² fra 2006 blev der derfor fastsat en målsætning om at øge antallet af deltagere i forberedende voksenundervisning (FVU) med 60 procent til 40.000 kursister årligt i løbet af en årrække. Der var også enighed om, at de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner skulle bidrage til at nå denne målsætning ved at tilbyde alle AMU-deltagere vurdering af deres læse- og matematikfærdigheder, ved at FVU i højere grad skal gennemføres på de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, hvor en del af målgruppen i forvejen befinder sig, og ved på forskellige måder at skabe et bedre samspil mellem AMU og FVU. Når der er forbindelseslinjer mellem almen og erhvervsrettet undervisning, for eksempel tematisk, øges både motivationen til læse- og matematikundervisning og udbyttet af den erhvervsrettede undervisning.

¹ Livslang opkvalificering og uddannelse for alle på arbejdsmarkedet – rapport fra Trepartsudvalget, februar 2006.

² Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden, Finansministeriet 20. juni 2006.

Det er Undervisningsministeriets håb, at denne samling af gode eksempler vil inspirere uddannelsesinstitutionerne til at gennemføre flere screeninger og videreudvikle forskellige former for samspil mellem FVU og AMU. Det kan bidrage til at sikre en fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet for en ellers udsat gruppe.

FVU og AMU er to forskellige uddannelser, som gennemføres efter forskellige love og regler og på forskellige vilkår. At få de to forskellige systemer til at spille sammen er en udfordring for både AMU- og FVU-udbydere. Men det må aldrig blive et problem for den enkelte deltager eller for de virksomheder, som deltagerne kommer fra. Publikationens gode eksempler illustrerer konkret og praktisk, at det er muligt at overkomme de udfordringer, som et bedre samspil mellem AMU og FVU stiller til uddannelsesinstitutionerne

Det er Undervisningsministeriets håb, at denne samling af gode eksempler vil inspirere uddannelsesinstitutionerne til at gennemføre flere screeninger og videreudvikle forskellige former for samspil mellem FVU og AMU. Det kan bidrage til at sikre en fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet for en ellers udsat gruppe.

Afslutningsvis vil jeg gerne takke de institutioner, lærere, virksomheder, tilidsmænd, kursister og andre, der har stillet tid og erfaringer til rådighed. Uden deres hjælp havde det ikke været muligt for Undervisningsministeriet at udgive denne publikation.

Kirsten Overgaard Bach

Kontorchef

Kontor for livslang læring

Afdelingen for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse

Undervisningsministeriet

Februar 2010

Indhold

Forord	3
Indledning	7
Testning af læse- og regnefærdigheder	8
Tilbud om vurdering af læse- og regnefærdigheder til alle AMU-deltagere på Social- og Sundhedsskolen Fredericia – Horsens	10
Vi sår frø med kobling af IKV, læsetest og AMU	14
Vurdering af læse- og regnefærdigheder på truckkurser	18
AMU og FVU i samspil	22
Rørlæggerkursus med FVU-matematik på AMU-Fyn	24
Post Danmark klæder medarbejderne på til nye tider	28
FVU og transportuddannelserne spiller sammen i Storkøbenhavn	31
FVU afholdt på erhvervsrettet uddannelsesinstitution	35
Her er FVU-lærerne vokset ud af stedet, og det fungerer	36
“FVU før AMU” – både for ledige og beskæftigede i Århus	39
Test og FVU afholdt på virksomheder	43
På Arla står medarbejderne i kø for at lære mere	44
Læseundervisning i arbejdstiden på Daloon i Nyborg	49
Medarbejdere på Brabrand Mejeri bliver bedre til ord og tal om tirsdagen	52
Tech College Aalborg tilbyder egne medarbejdere FVU	56
Bilag	60

ette Soe

Indledning

Denne publikation indeholder 12 artikler med eksempler på, hvordan AMU og FVU på forskellige måder kan spille sammen i praksis, og hvordan vurdering af læse- og matematikfærdigheder (screening/test) kan bruges af uddannelsesinstitutionerne til at finde frem til de AMU-deltagere, som måske kan have behov for læse- og/eller matematikundervisning. Artiklerne er inddelt i fire temaer:

- Testning af læse- og regnefærdigheder
- AMU og FVU i sammenhæng
- FVU afholdt på erhvervsrettet uddannelsesinstitution
- Test og FVU afholdt på virksomheder.

Hvert tema indledes med en introduktion, der samler artiklernes indhold og knytter dem til reglerne på området. Hver introduktion skitserer således nogle af de rammer og vilkår, hvorunder det er muligt at udvikle samspillet mellem FVU og AMU. Publikationens bilag 1 indeholder en mere præcis liste over, hvilke love og regler der gælder for henholdsvis AMU og FVU, også når de skal spille sammen.

Artiklerne kan læses enten sammen, hver for sig eller temavist. I hver artikel findes øverst en faktaboks, som oplyser om, hvilke konkrete AMU- og FVU-aktiviteter der indgår i eksemplet, og hvem der kan kontaktes på uddannelsesinstitutionerne vedrørende spørgsmål om artiklernes indhold.

Eksemplerne i artiklerne er indhentet i vinteren 2008 og foråret 2009 af Susan Møller fra Råd om Undervisning og Uddannelse, som efterfølgende også har bearbejdet materialet for Undervisningsministeriet.

Publikationen henvender sig til uddannelses- og undervisningsansvarlige på erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, på VUC'er og hos andre FVU-udbydere. Det er Undervisningsministeriets håb, at eksemplerne kan anvendes som inspiration til nye former for samspil mellem FVU og AMU og dermed en øget indsats for voksne med læse-, skrive- og regnevanskeligheder.

Uddannelsesinstitutionerne vil også kunne anvende artiklerne som led i deres rådgivning og markedsføring over for både virksomheder og virksomhedernes medarbejdere, fordi eksemplerne illustrerer, at et bedre samspil mellem erhvervsrettet og almen undervisning er en god idé for både virksomheder og medarbejdere.

God læselyst!

Testning af læse- og regnefærdigheder

Introduktion

Den 1. august 2007 indførtes tilbud til alle deltagere i AMU om vurdering af basale færdigheder og vejledning i tilknytning hertil, og samtidig indførtes obligatorisk testning ved optag på FVU.

Formålet med vurderingen og testningen er at vurdere, om FVU er det rette tilbud til deltageren – eller om deltageren måske snarere har behov for undervisning i dansk som andetsprog, specialundervisning eller slet ikke har behov for nogen af delene. Desuden skal vurderingen bruges af AMU-lærerne til at vurdere behov for særlige læse-, skrive- og regneunderstøttende foranstaltninger i forbindelse med deltagerens gennemførelse af den faglige undervisning på AMU.

Undervisningsministeriet har udviklet to test, som anvendes i begge systemer, det vil sige både i AMU – som et tilbud til alle deltagere – og på FVU – obligatorisk for deltageren. Hermed undgås dobbelttestning, når en deltager bevæger sig fra AMU til FVU eller omvendt.

Vejledende test af voksne, screening, screeningstest, FVU-test – der anvendes i praksis mange forskellige terminologier, der dækker over de to test.

Testene findes både på hver sin cd-rom og i hver sin papirudgave. De to cd-rommer bærer Undervisningsministeriets logo og henholdsvis titlen *Vejledende Læsetest for Voksne* og *Vejledende Matematiktest for Voksne*, som er de formelle betegnelser.

Formålet med vurderingen og testningen er at vurdere, om FVU er det rette tilbud til deltageren – eller om deltageren måske snarere har behov for undervisning i dansk som andetsprog, specialundervisning eller slet ikke har behov for nogen af delene.

Den vejledende læsetest har fire typiske udfald:

- Kursisten læser udmærket og har ikke behov for læseundervisning.
- Kursisten har læsevanskeligheder i større eller mindre grad og kan have gavn af at følge FVU-læsning eller AMU-kurset Faglig læsning og skrivning.
- Kursisten har dansk som andet-sprog og skal måske vejledes til et relevant sprogundervisningstilbud, for eksempel AMU's kursus i dansk som andetsprog.
- Kursisten har måske ordblind-evanskeligheder og skal måske vejledes til en ordblindetest for at be- eller afkræfte mistanken.

Den vejledende matematiktest har to typiske udfald:

- Kursisten har udmærkede regne- og matematikfærdigheder og har ikke behov for grundlæggende undervisning.
- Kursisten har regne- og matematikvanskeligheder i større eller mindre grad og kan have gavn af at følge FVU-matematik eller AMU-kurset Faglig regning og matematik.

Testen må aldrig stå alene. Den skal altid følges af en samtale, hvor andre aspekter som eksempelvis baggrund, uddannelse, rutine og behov ind-drages, inden man sammen med den voksne kursist konkluderer, hvad resultatet skal være.

Tilbud om vurdering af læse- og regnefærdigheder til alle AMU-deltagere på Social- og Sundhedsskolen Fredericia – Horsens

Fakta

På Social- og Sundhedsskolen Fredericia – Horsens tilbydes alle deltagere i AMU-forløb at få afdækket deres læse- og regnefærdigheder.

I de længerevarende AMU-forløb (10 uger) indgår AMU-uddannelsen Faglig læsning og skrivning.

En testtager fra VUC Fredericia står for gennemførelse af alle test, som også alle følges op af en individuel samtale.

Kontakt for yderligere oplysninger

Social- og Sundhedsskolen Fredericia – Horsens: Uddannelseskonsulent Kristian Villadsen, telefon 21 26 84 13

VUC Fredericia:

Uddannelseskonsulent Jørgen Skovhøj, telefon 21 25 04 55

FVU-konsulent Rita Juul Petersen, telefon 29 40 49 81.

For deltagerne handler det først og fremmest om at blive uddannet i den direkte pleje og ældreomsorg på Social- og Sundhedsskolen i Fredericia. Men der er læse- og regnekrav både i AMU-uddannelserne for social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter og i jobbet som for eksempel hjemmehjælper. Skolen har derfor valgt at teste deltagernes læse- og regnefærdigheder i forbindelse med alle længerevarende AMU-forløb.

Testresultaterne er et pejlemærke for både deltagerne og underviserne på AMU-forløbet – et pejlemærke, der indgår i undervisernes planlægning af undervisningen.

“Deltagere, som har svært ved ord og tal, har tendens til at trykke sig og gemme sig. Det er derfor vigtigt at få dem ud af busken så tidligt som muligt, så vi kan tage hånd om vanskelighederne i undervisningen,” siger Kristian Villadsen, der er uddannelseskonsulent på skolen.

Kravene til læsning, skrivning og regning er stigende

“På alle forløb af 10 ugers varighed har vi desuden lagt AMU-uddannelsen Faglig læsning og skrivning ind. Den har en vejledende varighed på fem dage og styrker deltagernes færdigheder i at håndtere netop de læse- og skrivekrav, som de hver især stilles overfor i uddannelse og job,” siger Kristian Villadsen.

Og der er læse-, skrive- og regnekrav i jobfunktionerne for social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter.

“Der skal dokumenteres, udfyldes plejeplaner og skrives på de små håndholdte computere, så der er ingen tvivl om, at kravene til medarbejdernes læse-, skrive- og regnefærdigheder er steget i de senere år inden for social- og sundhedsområdet,” fortæller Kristian.

Social- og Sundhedsskolen Fredericia – Horsens afholder også kortere kursusforløb for henholdsvis SOSU-hjælpere og SOSU-assistenter. Kursusforløbene er sammensat af fem AMU-uddannelser og har en varighed på fire uger. I forbindelse med kursusforløbene tilbydes alle deltagere at gennemføre testene, og det er skolens erfaring, at det faktisk kun er de bedste læsere og regnere, der takker nej. På testdagen fortæller testtageren fra VUC Fredericia deltagere om muligheden for at blive testet og understreger, at det er et tilbud – et slags serviceeftersyn.

Hvordan testes deltagere?

Ved testningen anvendes *Vejledende læsetest for voksne* og *Vejledende matematiktest for voksne*. Begge test er udviklet til henholdsvis tilbud om vurdering af læse- og regnefærdigheder i AMU og til afdækning forud for optagelse til Forberedende Voksenundervisning (FVU). Undervisningsministeriet stiller begge test til rådighed for alle godkendte udbydere af AMU og for alle udbydere af FVU.

Testene kan tages på hold, og det tager knap en halv time at gennemføre hver af de to test. Testene kan både gennemføres på pc og i en papirudgave. Fordelen ved den digitale udgave af testen er, at testresultatet opgøres elektronisk og printes ud umiddelbart efter, at testen er gennemført. Når testene også findes i en papirudgave, er det for, at deltagere, som ikke ønsker at gennemføre testene på pc på grund af ringe it-færdigheder, alligevel kan gennemføre testene.

“

“Når jeg efterfølgende taler med deltagerne, er der ingen, der giver udtryk for, at de synes, testen er overflødig,” fortæller Rita, som understreger, at samtalen efter testen er overordentlig vigtig.

“Langt de fleste tager imod tilbuddet,” fortæller testtager og FVU-konsulent Rita Juul Petersen fra VUC Fredericia. “De synes, at det er sjovt, især hvis testen foregår på computer.”

Efter testen drøfter testtageren både testsituationen og testresultatet med hver enkelt deltager.

“Når jeg efterfølgende taler med deltagerne, er der ingen, der giver udtryk for, at de synes, testen er overflødig,” fortæller Rita, som understreger, at samtalen efter testen er overordentlig vigtig.

“Testen kan være med til at afdække, hvordan den enkelte har det med tal og tekst i hverdagen, men den kan ikke stå alene. Derfor er den efterfølgende samtale helt essentiel og kan være med til, at deltagere, som gerne vil gå videre med FVU-undervisning efter AMU-forløbet, bliver informeret og vejledt på en måde, der gør det overskueligt for dem at komme i gang med FVU,” siger Rita.

“For eksempel er vi i gang med at efteruddanne SOSU-assistenten fra hjemmeplejen i Fredericia Kommune,” supplerer Kristian. “Og der har vi en aftale med kommunen om, at hvis testene viser, at nogle af deltagerne er i FVU-målgruppen, så kan de efterfølgende få et tilbud om at gå til FVU i arbejdstiden nede på VUC.”

100-12
ENDOWMENT
SOCIETY
WELLS

Vi sår frø med kobling af IKV, læsetest og AMU

Fakta

TEC Gladsaxe har sammen med fem store rengøringsfirmaer i Storkøbenhavn sammensat et tredages uddannelsesforløb med IKV, vurdering af læsefærdigheder og en AMU-uddannelse.

Inden uddannelsesforløbet indledtes, afholdt TEC motivationskurser for mellemliderne i firmaerne.

230 medarbejdere har siden efteråret 2008 gennemført forløbet.

I 2010 forventes yderligere mindst 1.300 medarbejdere inden for rengøringsbranchen at gennemføre forløbet.

Kontakt for yderligere oplysninger

TEC Gladsaxe: Uddannelseskonsulent
Susan Broe Hansen, telefon 25 45 32 66.

VUC Lyngby, telefon 45 11 42 00.

Teknisk Erhvervsskole Center (TEC) i Gladsaxe har siden efteråret 2008 afprøvet en uddannelsespakke, sammensat i samarbejde med fem af de største firmaer inden for rengøring i Storkøbenhavn. 230 medarbejdere har indtil nu benyttet uddannelsespakken, som består af individuel kompetencevurdering (IKV), test af læsefærdigheder og AMU-kurset Arbejdsteknik ved rengøringsarbejde. Forløbet har en varighed på tre dage.

Uddannelseskonsulent Susan Broe Hansen fra TEC forklarer: "Deltagerne får både IKV-beviser, afdækning af deres læsefærdigheder, et AMU-bevis og en uddannelsesplan."

"Alle medarbejderne skal ifølge deres overenskomst have en uddannelsesplan. Alene fra disse firmaer drejer det sig om cirka 1.500-1.600 medarbejdere i alt. Så det er stort," fortæller Susan. "Efter aftale med medarbejderne taler jeg løbende med virksomhederne om resultaterne af forløbet, og jeg understøtter, at de medarbejdere, der har udtrykt ønske om at komme på sprogskole, AMU-kurser inden for rengøringsbranchen eller på FVU også kommer det."

Uddannelsespakken er et eksempel på en opgave, der er løst i et samarbejde mellem TEC og VUC i voksenvejledningsnetværket: Voksenvejledning Storkøbenhavn. TEC står for afholdelsen af IKV i forhold til seks uddannelser inden for rengøringsservice og for afholdelse af AMU-kurset Arbejdsteknik ved rengøringsarbejde, mens VUC står for afdækningen af deltageres læsefærdigheder.

Godt samarbejde med VUC Lyngby

“Firmaerne ønskede, at der indgik en læsetest i forløbet, så derfor aftalte vi et samarbejde med VUC Lyngby. VUC gennemfører testningen her på skolen, fordi det gør det lettere for deltagerne ikke at skulle hen til VUC,” forklarer Susan.

For at firmaerne kan motivere deres medarbejdere til at deltage i forløbet, har 16 mellemledere fra de fem rengøringsfirmaer selv deltaget i læsetesten, så de ved, hvad deres medarbejdere bliver udsat for.

“Mellemlederne syntes ikke, det var særlig rart at blive testet, men det er nemmere for dem bagefter at forklare medarbejderne, hvad det er, de tilbydes,” fortæller Susan.

VUC Lyngby, som gennemfører læsetestene, bruger *Vejledende læsetest for voksne*, som Undervisningsministeriet har udsendt til alle VUC'er og AMU-udbydere. I VUC anvendes testen i forbindelse med optag til FVU, og i AMU kan testen anvendes i forbindelse med det obligatoriske tilbud om vurdering af læsefærdigheder.

“Det handler meget om, hvordan man sælger varen,” forklarer Susan. “Jeg har blandt andet fortalt deltagerne, at de efter testen kan få undervisning, så de bedre kan hjælpe deres børn med lektier.

Tilbuddet om test skal serveres med omtanke

På TEC har man dog erfaret, at tilbuddet om test skal serveres med omtanke.

“Det handler meget om, hvordan man sælger varen,” forklarer Susan. “Jeg har blandt andet fortalt deltagerne, at de efter testen kan få undervisning, så de bedre kan hjælpe deres børn med lektier. Så begynder de at acceptere, at det her ikke kun er for deres egen skyld, men også for deres børns skyld. Så er det mere legalt at blive testet.”

“Hvis man tager det som en selvfølge, at de fleste siger ja til at blive testet, så gør de det. Men hvis man regner med, at det kun er få, der siger ja, så er der få, der siger ja,” uddyber Susan. “Og så er ordet test et rædselsfuldt ord for deltagerne. Det samme med vurdering og prøve. Jeg fortæller deltagerne, at det er for at få at vide, hvilket niveau de er på. Ikke noget med hverken at sige eller skrive vurdering eller test. Det er alt for farligt.”

Læsetesten for de første 117 medarbejdere viste, at cirka 75 procent af deltagerne er i målgruppen for FVU-læsning, og at stort set resten af deltagerne bør tilbydes sprogundervisning eller AMU-kurser tilrettelagt for flygtninge/indvandrere.

Der kan ydes løntabsgodtgørelse til deltagere i både FVU og AMU, men fra to forskellige godtgørelsesordninger med forskellige ansøgningsskemaer og ansøgningsprocedurer. Det giver både skolen og virksomhederne en del papirarbejde, fordi der skal søges om både Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) og VEU-godtgørelse.

“Det er i det hele taget papirarbejdet, der kan få virksomhederne til at kaste håndklædet i ringen,” fortæller Susan. “Til trods for at vi fra skolens side gør papirerne helt klar, så virksomhederne nærmest bare kan skrive under, så er det faktisk det, de er utilfredse med. Altså hele papirbureaukratiet i forbindelse med VEU-godtgørelsen, SVU og ansøgningsskemaer til AMU. Det ville helt klart være mere enkelt, hvis ske-

maerne kunne udfyldes elektronisk, men det er endnu ikke muligt.”³

Rengøringsfirmaerne har, ifølge Susan, to rigtig gode grunde til at motivere medarbejderne for efteruddannelse: Dels har medarbejderne ret til uddannelse, og dels mister firmaerne kunder, hvis der bliver lavet fejl for eksempel på grund af kommunikationsproblemer.

“Vi sår frø med dette tilbud. Deltagerne starter med forløbet her, og så håber vi, at de er klar til mere AMU om et halvt eller helt år,” siger Susan.

³ Onlinekursuskatalog og digital kursustilmelding på AMU er idriftsat den 1. januar 2010 via kursusportalen: www.efteruddannelse.dk

Carolyn Günther

Akoua K...

Vurdering af læse- og regnefærdigheder på truckkurser

Fakta

På EUC-Nordvestsjælland bliver alle deltagere på AMU-kurser tilbudt vurdering af læse- og regnefærdigheder.

På alle kurser af fem dages varighed eller derover indgår testen som en naturlig del af kurset.

Alle test gennemføres elektronisk, så resultatet af testen printes ud inden for den afsatte time.

Testtageren giver faglæreren besked om testresultaterne samme dag, så faglæreren kan tage højde for resultaterne i sin undervisning. Deltagerne får individuel tilbagemelding så hurtigt som muligt og efter aftale med faglæreren.

Kontakt for yderligere oplysninger

EUC-Nordvestsjælland i Audebo:

Læselærer Sanne Birk, telefon 23 46 92 48.

Matematiklærer Tina Zimmermann, telefon 30 63 24 19.

En råkold efterårs morgen klokken 7.30 mødes otte mænd og en kvinde i kantinen på EUC-Nordvestsjælland i Audebo. De skal i gang med et truckkursus af syv dages varighed. De ni deltagere bliver hentet af Sanne Birk, som er læseunderviser på skolen, og fulgt hen til det undervisningslokale, hvor den teoretiske del af truckundervisningen skal foregå. Her møder de Niels Kaster Skov, som er faglærer på kurset. Deltagerne har ikke mødt hinanden før, og der er tydeligvis stor aldersspredning på holdet. Der er både nogle helt unge gutter, som sidder lidt uroligt på stolen, og garvede voksne mænd, som virker helt rolige.

Sanne fortæller deltagerne, at de skal indlede truckkurset med at gennemføre en vurdering af deres læse- og regnefærdigheder på de pc'er, som står langs væggene. Hun forklarer roligt, at formålet med, at de skal gennemføre testene, er at give deltagerne tilbud om støtte, hvis testene viser, at de har behov for det i forbindelse med kurset. Hun fortæller også deltagerne om FVU, og at vurderingen kan give dem et billede af, hvordan det ser ud med deres læse- og regnekundskaber lige nu og her. Når de får tilbagemelding på testningen, vil de få svar på, om de kan have gavn af at følge undervisning i FVU-læsning eller FVU-matematik.

Sanne forklarer roligt, at formålet med, at de skal gennemføre testene, er at give deltagerne tilbud om støtte, hvis testene viser, at de har behov for det i forbindelse med kurset.

Deltest 3 kan være drilsk

Sanne fortæller derefter udførligt, hvordan testen i læsning er opbygget, og at deltest 3 kan virke drilsk.

“Deltest 3 består af ord, som ikke er stavet rigtigt, og så skal I ud fra bogstavernes lyde vælge de ord, som lyder som rigtige ord,” forklarer Sanne.

For at sikre at deltagerne forstår opgaven, skriver Sanne “hæsd” på tavlen og beder deltagerne gætte på, hvilket ord lydene giver. Deltagerne virker forsigtige, men ikke afvisende, og en af deltagerne svarer “hest”.

Deltagerne virker som om, de nu er med på, hvad den drilske deltest 3 går ud på. En deltager siger dog straks: “Den kan jeg ikke klare, for jeg er ordblind.” En anden deltager siger, at det med pc skal han nok lige have hjælp til, og det får han.

Alle tager hovedtelefoner på og går i gang med læsetesten og bliver færdige stort set samtidigt efter cirka 20 minutter. Resultaterne printes ud, efterhånden som deltagerne er færdige.

Ved den individuelle tilbagemelding på testningen mandag formiddag er der også tid til at tale om selve testsituationen. Deltagerne har som ventet meget forskellige reaktioner.

Feedback på testene

Derefter er deltagerne parate til matematiktesten. Sanne fortæller AMU-deltagerne, at testen, ligesom læsetesten, består af tre deltest, og at de, hvis nogle ønsker det, kan få læst teksten i opgaverne op ved at trykke på højttalerikonet ved hver opgave. Desuden er der lommeregnerne på bordene, som deltagerne kan bruge, hvis de har lyst.

Deltagerne går i gang med matematiktesten og er igen færdige efter cirka 20 minutter. Samtidig med at resultarkene printes ud, orienterer Sanne deltagerne om, at de hver især vil få en snak med hende om resultaterne på mandag på truckøvepladsen. Sanne låner Niels' skurvogn til formålet og tager en snak med hver enkelt, når de har pauser i den praktiske træning.

Allerede om eftermiddagen drøfter Sanne og Niels resultaterne af de to test, så Niels fra første kursusdag i sin faglige undervisning kan tage højde for eventuelle deltagere med læse- og/eller matematikvanskeligheder. Samtidig tager de stilling til, om nogle af deltagerne skal have oplæsningshjælp til certifikatprøven fredag i næste uge.

Ved den individuelle tilbagemelding på testningen mandag formiddag er der også tid til at tale om selve testsituationen. Deltagerne har som ventet meget forskellige reaktioner:

"Jeg troede ikke, at jeg skulle testes i, hvordan jeg er til læsning og matematik på det her kursus. Jeg blev faktisk frustreret, da deltest 3 blev forklaret, fordi jeg vidste, at jeg ville få problemer med den."

"Jeg tror, at jeg er ordblind, men jeg er aldrig blevet testet. Min lillebror på 11 år er testet til at være ordblind. Jeg kunne godt tænke mig at blive testet."

"Jeg vil gerne kunne stave bedre. Mine forældre har støttet mig meget, så jeg er en god læser i dag."

"Det var egentlig sjovt. Jeg vidste ikke, at jeg faktisk er så god til at læse."

Resultaterne af vurderingerne viste, at der på truckholdet denne novembermorgen var tre deltagere med ordblindhed og en deltager, der var i målgruppen for FVU-læsning.

"Tre af disse deltagere havde samtidig problemer med matematikken," fortæller Sanne og fortsætter: "En af disse deltagere fik hjælp af underviserne i skolens Ord- og talværksted undervejs i kurset, og tre fik hjælp til oplæsning og forståelse af spørgsmålene ved certifikatprøven."

"Vi ved desværre ikke, hvor mange af AMU-deltagerne, der senere vælger at gå til FVU-undervisning," fortæller Sanne. "Men når de har været her på et AMU-kursus, er de i hvert fald blevet orienteret om tilbuddene og om, hvor de kan få FVU-undervisning."

AMU og FVU i samspil

Introduktion

AMU og FVU i samspil er en fællesbetegnelse for en bred vifte af muligheder, hvor arbejdsmarkedsuddannelserne på forskellige måder relaterer sig til FVU og omvendt.

I AMU har der siden 1980'erne været gennemført forløb, hvor AMU har spillet sammen med undervisning i almene fag. Selv om rammer og vilkår herfor har været forskellige over tid, har erfaringerne altid vist, at en sammenhæng mellem almen og erhvervs-

rettet undervisning ofte er den bedste måde at nå den gruppe af voksne, som ellers ikke er motiverede for at deltage i læse-, skrive- og regneundervisning. Sammenhængen er dobbeltvirkende: læse- og matematikundervisning øger uddannelsesmotivation og udbytte af den erhvervsrettede undervisning, og inddragelse af temaer, manualer, kompendier mv. fra den erhvervsrettede undervisning i læse- og matematikundervisningen øger motivationen til at lære at læse og regne.

“

Det er nødvendigt, at uddannelsesinstitutionerne tænker kreativt og målrettet på at udvikle forløb, hvor de to uddannelser på forskellige måder kan spille sammen.

Det er nødvendigt, at uddannelsesinstitutionerne tænker kreativt og målrettet på at udvikle forløb, hvor de to uddannelser på forskellige måder kan spille sammen. En fuldstændig integration af de to tilbud er ikke mulig. Alle love, regler og vilkår, der gælder for henholdsvis AMU og FVU gennemført hver for sig, gælder også, når de to uddannelser på forskellige måder skal spille sammen, og også når de kobles direkte sammen i ét forløb.

Som eksemplerne i artiklerne viser, udelukker dette imidlertid ikke en sammentænkning imellem indhold og konkret tidsmæssig placering af undervisningen på henholdsvis de arbejdsmarkedsuddannelser og den FVU-undervisning, som skal spille sammen.

Rørlæggerkursus med FVU-matematik på AMU Fyn

Fakta

AMU Fyn samarbejder med VUC Fyn om gennemførelse af AMU-forløb kombineret med FVU på lange kurser.

Målgruppen er deltagere, som har behov for en mere grundlæggende undervisning i matematik eller læsning og skrivning for at få udbytte af den faglige undervisning.

Tidspunktet for FVU-undervisningen aftales direkte mellem faglærer og VUC-underviser, således at det passer bedst muligt ind i den faglige undervisning.

Ud af 29 deltagere på to sideløbende kurser for rørlæggere, deltog otte deltagere i FVU-matematik to eftermiddage om ugen i otte uger.

Kontakt for yderligere oplysninger

AMU Fyn: Projektleder Birgitte Ullerup, telefon 63 13 51 14.

VUC Fyn: FVU-konsulent Mette Hansen, telefon 62 65 66 56.

I efteråret 2008 startede faglærer Lars Gotfredsen undervisningen på to sideløbende kursusforløb til kommende kloakrørlæggere. Kursusforløbene er lidt anderledes end de forløb, Lars plejer at stå for, fordi AMU-uddannelserne kombineres med FVU-matematik.

Kloakrørlæggeruddannelsen er sammensat af 10 AMU-uddannelser, som sammen dækker de kompetencekrav, der stilles til medarbejdere i en autoriseret kloakmestervirksomhed. På AMU Fyn suppleres endvidere med uddannelsen Nivellering og afsætning samt Faglig regning og matematik. Den vejledende varighed af forløbet er i alt otte uger og to dage. Hvis deltagerne har gennemført forløbet tilfredsstillende, udstedes et kloakrørlæggerbevis.

Kursusforløbet starter som altid med AMU-uddannelsen Nivellering og afsætning, hvor der indgår en del regning og matematik, for eksempel når der skal beregnes koter og fald. I de andre AMU-uddannelser i forløbet er der også behov for grundlæggende regnefærdigheder.

Samarbejde med VUC Fyn

Erfaringen fra tidligere kursusforløb er, at nogle deltagere har brug for mere matematikundervisning, end AMU-uddannelsen Faglig regning og matematik kan give. AMU-Fyn har derfor valgt at indgå et samarbejde med VUC Fyn om at give deltagere, der har brug for at opfriske deres regne- og matematikfærdigheder, FVU-undervisning parallelt med, at de følger AMU-kurserne.

Faglærer Lars Gotfredsen kan mærke, at deltagerne er glade for at få en grundigere matematikundervisning, end han kan give inden for kursusforløbets rammer.

Alle 29 deltagere på de to hold gennemførte derfor den første kursusdag den test af matematikfærdigheder, som Undervisningsministeriet har udsendt til skolerne. Testen viste, at otte af de 29 deltagere havde behov for og ønskede at deltage i FVU-matematik.

I de godt otte uger, kursusforløbet varer, modtager de otte deltagere derfor matematikundervisning to eftermiddage om ugen af FVU-underviser Ida Petersen, VUC Fyn.

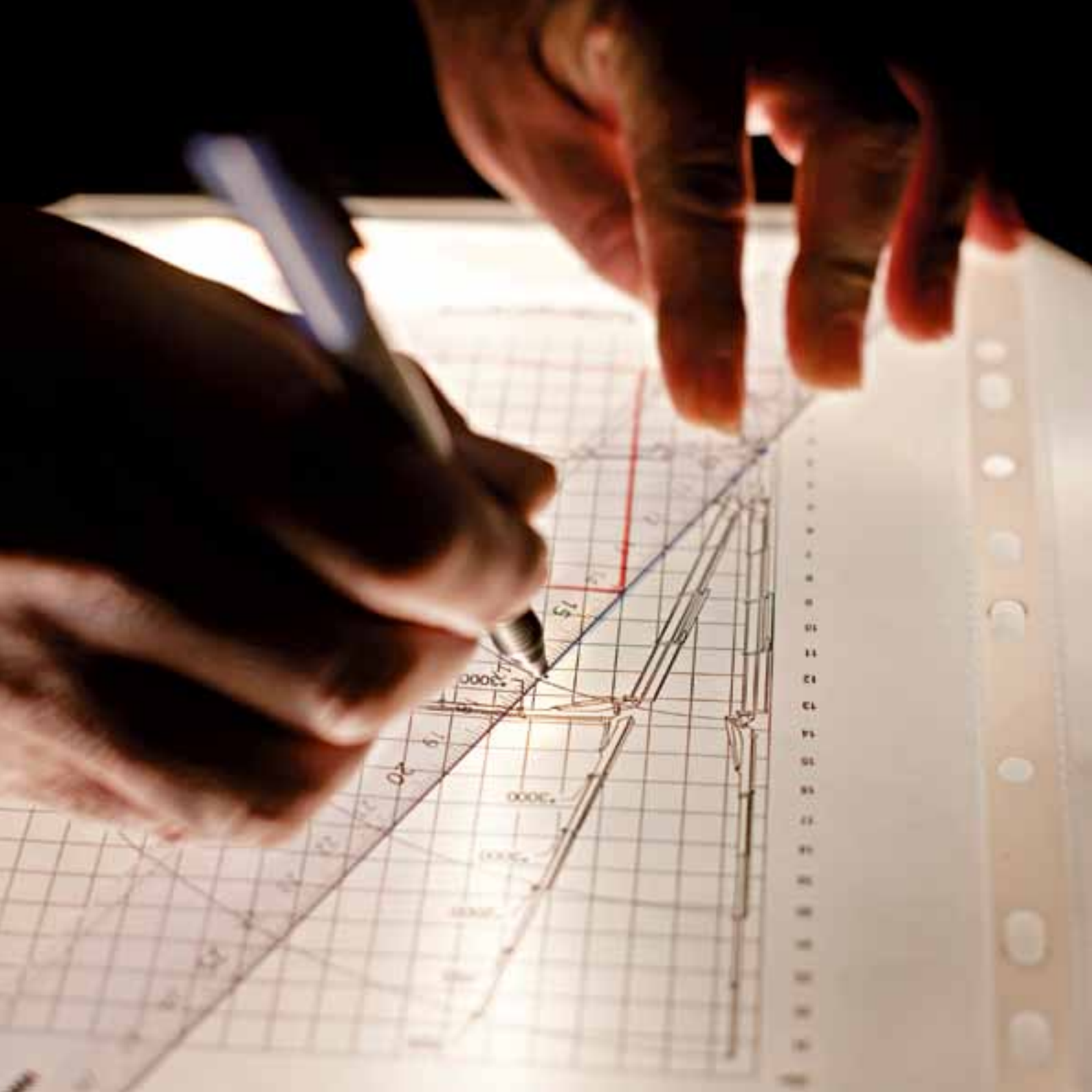
“I undervisningen har jeg blandt andet taget udgangspunkt i de arbejdstegninger, som deltagerne bruger i den faglige AMU-undervisning. Især det med udregning af, hvor dybt en brønd skal graves ned, når deltageren kender rørets fald, længde og startkoten. Ligeledes har en enkelt deltager – som driver egen virksomhed – været meget interesseret i procentregning i forhold til sit arbejde med at udarbejde tilbud m.m.,” fortæller Ida.

Stor tilfredshed blandt deltagerne

Faglærer Lars Gotfredsen kan mærke, at deltagerne er glade for at få en grundigere matematikundervisning, end han kan give inden for kursusforløbets rammer. Han ønsker derfor at fortsætte samarbejdet med VUC på et uddannelsesforløb for kommende kloakmestre, men hvor det faglige kursus kombineres med FVU-læsning.

“På kloakmesteruddannelsen, der består af fem AMU-uddannelser, er det min erfaring, at det især er læsekra-vene, der er problemer med, fordi der er så meget lovstof,” fortæller Lars.

Lars er godt tilfreds med samarbejdet med VUC. “Det er svært at sige, om de otte deltagere ville have klaret sig dårligere i den faglige undervisning uden FVU-undervisningen. Men jeg kan mærke, at de er meget glade for matematikundervisningen og føler sig mere sikre i den faglige undervisning.”

Administrative udfordringer

Det er første gang, at AMU Fyn og VUC Fyn har samarbejdet om at kombinere FVU med en faglig efteruddannelse.

Ifølge FVU-konsulent Mette Hansen fra VUC FYN er det største problem ved at få kombinerede AMU-FVU-forløb etableret, at der er forskellig løntabsgodtgørelse til de to undervisningstilbud.

“Det giver problemer, at der er VEU-godtgørelse til AMU-forløbet, men SVU-godtgørelse til FVU,” siger Mette.

Problemet er, at først når deltagerne er testet, ved skolen, om de skal have FVU. Når deltagerne er inden for FVU-målgruppen, skal virksomhederne godkende, at de deltager i FVU parallelt med AMU-forløbet, og der kan først derefter søges om SVU-godtgørelse.

“For eksempel gennemførte deltagerne på dette kursus først FVU-testen, da de begyndte på kurset. Derfor måtte vi hurtigt efter testen af de 29 deltagere kontakte de otte virksomheder, hvis medarbejdere skulle have FVU-matematik og dermed SVU-godtgørelse i noget af kursustiden. Det var nødvendigt, fordi ansøgningerne om SVU-godtgørelse til SU-styrelsen skal udfyldes af den virksomhed, som deltageren kommer fra. Heldigvis var de otte virksomheder meget positive,” siger Mette.

Post Danmark klæder medarbejderne på til nye tider

Fakta

VUC Vestegnen og Københavns Tekniske Skole samarbejder om fem ens uddannelsesforløb af fire ugers varighed for Post Danmark.

I alt 100 medarbejdere deltager i de fem forløb, der finder sted i første halvår af 2009.

I forløbene indgår tre elementer: IKV, FVU og avu-kurset Samarbejde og kommunikation.

Alle deltagere afslutter med et AMU-kompetencebevis, en FVU-prøve og en prøve i samarbejde og kommunikation.

Kontakt for yderligere oplysninger

VUC Vestegnen: Uddannelseskonsulent
Dorrit Thomsen, telefon 30 34 23 15.

Københavns Tekniske Skole, telefon
35 86 70 86.

Den økonomiske afmatning betyder, at der er færre pakker at sortere i Post Danmarks pakkecenter i Brøndby og på postcenteret i København. Det giver ledelsen i Post Danmark mulighed for at give medarbejderne et massivt uddannelses tilbud. Ikke mindre end 100 medarbejdere skal på fire ugers efteruddannelse i løbet af et halvt år, hvilket kræver høj grad af planlægning og samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne og Post Danmark.

Uddannelsesforløbene er sammensat af tre uddannelseselementer: Individuel Kompetencevurdering (IKV), som afholdes af Københavns Tekniske Skole, avu-kurset Samarbejde og kommunikation og FVU-læsning, som begge afholdes af VUC.

Medarbejderne fra Post Danmark ved godt, at der er en fyringsrunde under opsejling, og at forløbet er sammensat med henblik på at forbedre deres muligheder for andre job, allerede mens de er i beskæftigelse hos Post Danmark.

“Men det er ikke sådan, at de medarbejdere, der deltager i uddannelsesforløbet, allerede er prikket på skulderen,” understreger Dorrit Thomsen, VUC Vestegnen, som er tovholder på forløbene.

“IKV retter sig mod uddannelsen medicooperatør. I hvert fald på det første forløb, men det kan ændre sig hen ad vejen,” fortæller Dorrit. “Det afhænger af, om deltagerne selv har andre uddannelsesmål.”

Denne fredag eftermiddag står der IKV på skemaet. Som en del af IKV'en skal deltagerne opsætte et hydrauliksystem med stempler og ventiler på en stor tavle efter en arbejdstegning.

“Der er meget styringsteknik i uddannelsen til medicooperatør,” fortæller konsulent Svend Blak-Kristiansen, som skal vurdere deltagerenes kompetencer.

Fedt at komme på uddannelse

Ved en af tavlerne står kollegerne Silva og Flemming. De har ret hurtigt løst opgaven og er tydeligvis godt tilfredse med resultatet. Silva har været ansat i Post Danmark i 12 år og Flemming i 30 år.

“Det er fedt at komme på uddannelse,” siger Flemming. “Især det med danskundervisningen, altså FVU-læsning. Det er jeg faktisk helt vild med. Jeg var god til diktat, da jeg gik i folkeskole tilbage i 1977, men siden har jeg ikke gået til undervisning i læsning og skrivning. Nu har jeg fået lyst til også at tage sådan et eftermiddagskursus i regning. Det med FVU har givet mig blod på tanden til at lære noget mere. Efter alle de år. Det er mærkeligt.”

Silva kommer fra Portugal, men har været i Danmark i 22 år og har også været ansat i Post Danmark i mange år. Han har aldrig gået til danskundervisning, men har lært sig dansk hen ad vejen. Han er også glad for at gå til læseundervisning og synes i det hele taget, det er dejligt at være på kursus og møde andre medarbejdere.

De fire uger har ikke helt samme skema, men alle tre elementer indgår i hver uge, som har en varighed svarende til en fuld arbejdsuge.

Skemaet for en typisk uge ser sådan ud:

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Formiddag	FVU-læsning	Samarbejde og kom-munikation	FVU-læsning	Samarbejde og kom-munikation	FVU-læsning
Eftermiddag	IKV	Samarbejde og kom-munikation	Samarbejde og kom-munikation	Samarbejde og kom-munikation	IKV

“

“Det med FVU har givet mig blod på tanden til at lære noget mere. Efter alle de år. Det er mærkeligt.”

Når de fire uger er gået, er deltagerne kompetencevurderet og har været til henholdsvis FVU-prøve og prøve i samarbejde og kommunikation.

Forløbene afsluttes med vejledning, så det sikres, at deltagerne kender deres uddannelsesbehov og muligheder for at deltage i efterfølgende AMU-uddannelser og anden VEU.

I Post Danmark arbejder både Silva og Flemming på aftenholdet, så de synes begge, det er dejligt for en gang skyld at være på skolebænk om dagen og så have fri om aftenen.

“Jeg kender heller ikke så godt de andre kolleger i hverdagen, og det giver godt sammenhold at være her,” siger Silva og tilføjer: “Måske også, fordi alle her er meget positive.”

FVU og transportuddannelserne spiller sammen i Storkøbenhavn

På Dansk UddannelsesCenter (DUC) i Brøndby afholder de AMU-kurser inden for transport og logistik (TUR). Her kan deltagerne få lille og stort kørekort, certifikat til kørsel med farligt gods og meget mere. Men DUC er ikke kun et uddannelsessted; det rummer også et jobcenter. Et tæt samarbejde mellem uddannelsessted og jobcenter har det mål at få 80 procent af de ledige, der ønsker en AMU-uddannelse inden for transport og logistik, i beskæftigelse efter uddannelsen. Og målet bliver overhalet af virkeligheden, for det lykkes at få cirka 90 procent i beskæftigelse.

Ifølge direktør for jobcentret, Charlotte Gosch, er det tætte samarbejde opstået, fordi man i jobcentret oplevede, at alt for mange ledige gik på kurser uden at komme i beskæftigelse efterfølgende.

“Når jobcenteret og uddannelsesstedet er i samme hus, er det lettere for den ledige at se målet med uddannelsen i forhold til en konkret jobmulighed,” forklarer Charlotte. “Og papirgangene er også enklere – både for deltagerne og for os.”

En væsentlig årsag til succesen med at få de ledige igennem uddannelse og i arbejde er, at de faglige AMU-kurser suppleres med sprogundervisning og FVU.

Charlotte: “Vi fandt ud af, at der både blandt etnisk danskere og indvandrere er rigtig mange, der har klaret sig i mange år på arbejdsmarkedet, men som viser sig ikke at kunne læse, når det kommer til stykket. Ikke mindst fordi læsekravene på arbejdsmarkedet er steget. Vi stod derfor med en stor gruppe ledige, som faktisk meget gerne ville i gang med en TUR-uddannelse, men som ikke turde på grund af manglende læse-, sprog- eller regnefærdigheder, og som aldrig har bestået noget før. Vi blev derfor enige om, at deltagerne skulle have den tid, de har brug for, i et kombineret AMU-FVU-forløb. Og det bakkede de andre jobcentre op om.”

Fakta

Dansk UddannelsesCenter (DUC) er en virksomhed, der består af to afdelinger: en uddannelsesafdeling, som er godkendt til at afholde arbejdsmarkedsuddannelser inden for transport og logistik, og en afdeling, der varetager opgaver som jobcenter.

DUC afholder uddannelser kombineret med FVU og/eller sprogundervisning både for ledige og beskæftigede inden for områderne taxi, bus, lastbil og farligt gods.

CLAVIS afholder FVU og sprogundervisning i kombination med AMU på DUC.

DUC rekrutterer deltagere fra alle jobcentre i Storkøbenhavn.

Kontakt for yderligere oplysninger
Dansk UddannelsesCenter:

Administrerende direktør Kåre Jacobsen,
telefon 23 90 01 30.

Direktør for jobcentret Charlotte Gosch,
telefon 24 60 20 86.

Deltagerne mangler ofte troen på sig selv, når de har været væk fra arbejdsmarkedet et stykke tid.

Kombineret AMU og FVU fungerer godt – både for ledige og beskæftigede

Deltagerne mangler ofte troen på sig selv, når de har været væk fra arbejdsmarkedet et stykke tid. Ved at styrke deres almene færdigheder får de imidlertid mere tillid til, at der også er jobmuligheder for dem. Mange af deltagerne har haft nederlag på nederlag, siden de forlod folkeskolen, så det er en helt anden verden, der åbner sig for dem.

Et AMU-forløb kombineret med FVU indledes typisk med en til to dages afklaring af deltagerne efterfulgt af op til 20 ugers uddannelse. Den faglige AMU-undervisning afholdes typisk om formiddagen, og om eftermiddagen er der FVU og undervisning i dansk som andetsprog på skemaet. Jobcentret betaler hele forløbet, fordi det er ledige med en jobplan, der deltager i kurserne.

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
8-11.30	AMU	AMU	AMU	AMU	AMU
12-15.30	FVU/sprog	FVU/sprog	FVU/sprog	FVU/sprog	FVU/sprog

“Drivkraften for jobcentret er at få de ledige tilbage på arbejdsmarkedet, og derfor finansierer vi både AMU-uddannelsen, FVU og sprogundervisning,” siger Charlotte.

DUC afholder kombinerede forløb på TURs område for alle jobcentre i Storkøbenhavn, og det er DUCs erfaring, at jobcentrene bedre kan se formålet med FVU, når det er kombineret med en konkret uddannelse, og så vil de også gerne betale.

Det er sprogcentret CLAVIS, der afholder både FVU og sprogundervisning på DUC. CLAVIS er meget fleksible, hvilket er helt nødvendigt, for at DUC kan få enderne til at mødes.

I begyndelsen var målet med at kombinere AMU og FVU at få de ledige i beskæftigelse, men nu er der samme mulighed for kombinerede forløb for beskæftigede.

DUC har erfaret, at arbejdsgiverne meget gerne vil mere både FVU og AMU, da det er vigtigt, at de kan fastholde medarbejderne. Derfor tilbyder de dem efteruddannelse.

Ordet test virker skræmmende på deltagerne

DUC oplever ofte, at navnet FVU ikke er særlig tillokkende. Konceptet for FVU er godt, men indpakningen kan gøre det svært at sælge, så deltagerne får ofte FVU-undervisning, uden at DUC nødvendigvis kalder det FVU.

Det samme gør sig gældende med Individuel Kompetencevurdering (IKV), som DUC har meget lidt af, fordi den virker mere farlig for medarbejderne end tillokkende. Det, der er inde i pakken, er godt, men deltagerne er bange for at få et nederlag igen. DUC mener også, at testene virker afskrækkende, fordi deltagerne godt ved, at de er dårlige, så de vil helst ikke have det bekræftet. Der er stort set ingen, som ønsker at gennemføre testen, med mindre de skal deltage i de kombinerede AMU- og FVU-forløb.

“Ordene test og screening er grimme ord, der dufter af nederlag,” supplerer Charlotte. “Derfor bruger vi ikke de ord, men forklarer i stedet deltagerne, at de skal svare på opgaverne, så vi kan hjælpe dem bedst muligt igennem deres uddannelse.”

På DUC bliver der talt om alle vanskeligheder, som har betydning for gennemførelse af efteruddannelse og beskæftigelse. Også om, at nogle deltagere ofte har svært ved at læse og regne.

For eksempel har DUC cirka 200 deltagere om måneden på kurset Farligt Gods med det mest teksttunge kompendium. Typisk er 15-20 procent af deltagerne ordblinde, så der spørger underviseren straks, om der er nogen, der er ordblinde eller har andre læseproblemer, så DUC kan hjælpe dem igennem kurset på trods af deres vanskeligheder og vejlede om ordblindeundervisning.

4/21/14
KUN
Kommunikation
2014

Når vi KOMMUNIKERER
godt med hinanden
- får vi et godt
SAMARBEJDE

FVU afholdt på erhvervsrettet uddannelsesinstitution

Introduktion

Det er et politisk mål, at FVU i langt højere grad end i dag gennemføres på de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, hvor en væsentlig del af målgruppen i forvejen befinder sig. På den måde bliver det muligt at øge FVU-aktiviteten ved at nå den del af AMU-deltagerne med utilstrækkelige læse-, skrive- og regnefærdigheder, som ellers ikke ville have benyttet sig af FVU-muligheden, og som det erfaringsmæssigt er vanskeligt at motivere til læse-, skrive- og regneundervisning.

FVU kan aftales gennemført på en erhvervsrettet uddannelsesinstitution på to måder:

1. Den erhvervsrettede uddannelsesinstitution indgår driftsoverenskomst med et VUC om at udbyde FVU. Den erhvervsrettede uddannelsesinstitution kan afholde undervisningen på egen institution og/eller forlægge undervisningen til andre institutioner eller til virksomheder.
2. VUC eller en anden udbyder med driftsoverenskomst kan afholde undervisningen på den erhvervsrettede uddannelsesinstitution.

Forskellen på de to typer aftaler er graden af den erhvervsrettede uddannelsesinstitutionens formelle ansvar og kompetence og dermed også indflydelse i forhold til den FVU, der gennemføres på den erhvervsrettede uddannelsesinstitution.

Uanset hvilken samarbejdsmodel og -aftale institutionerne vælger, så er samarbejdets formål altid at sikre, at FVU kan gennemføres på den konkrete erhvervsrettede uddannelsesinstitution i det omfang og på det tidspunkt, det efterspørges af AMU-deltagerne og deres ansættelsesvirksomhed, uanset om der er tale om FVU alene eller FVU kombineret med AMU. Hvilken samarbejdsmodel, der vil være den bedste til at skabe forudsætninger herfor, vil blandt andet afhænge af forskellige lokale forhold og må derfor altid besluttet lokalt.

Her er FVU-lærerne vokset ud af stedet, og det fungerer

Fakta

Tech College Aalborg afholder både FVU-læsning og FVU-matematik med løbende optag.

Undervisningen foregår på skolen og afholdes af skolens egne FVU-undervisere.

Undervisningen er åben for alle deltagere i målgruppen, så der er deltagere fra både virksomheder, skolens medarbejdere og deltagere, der i forvejen modtager faglig undervisning på skolen.

Tech College Aalborg afholder FVU i henhold til den driftsoverenskomstaftale, skolen har indgået med VUC Nordjylland, Aalborg.

Tech College Aalborg hed tidligere Aalborg tekniske skole.

Kontakt for yderligere oplysninger

Tech College Aalborg: Uddannelsesleder
Bente Mønster Simonsen, telefon
25 26 62 48.

Henning Jørgensen underviser hver tirsdag eftermiddag i FVU-matematik på Tech College Aalborg. Der er løbende optag på holdet, så det er ikke hver tirsdag, der er et helt hold. Denne tirsdag i januar har flere af deltagerne desuden ringet afbud.

“Det er en af betingelserne ved at afholde undervisning i deltagernes arbejdstid,” fortæller Henning. “Nogle gange presser arbejdet bare så meget på, at deltagerne må blive på den virksomhed, de arbejder på, og så kan man altså risikere at sidde med et meget lille hold en dag som i dag og et hold med mange deltagere næste tirsdag. Men det er nødvendigt at holde undervisningen i gang for at kunne få flere deltagere.”

På holdet går der både EUD-elever, AMU-kursister fra skolen og deltagere, som kommer fra virksomheder.

Geometrien giver bare mere mening nu

For eksempel er Kim Hundahl netop i dag begyndt på holdet, fordi han har brug for mere matematik, for at han kan afslutte sin uddannelse som datatekniker. Han er elev på Aalborg Sygehus, som bakker op om, at han går fra arbejdspladsen fire timer hver tirsdag eftermiddag for at gå til matematik.

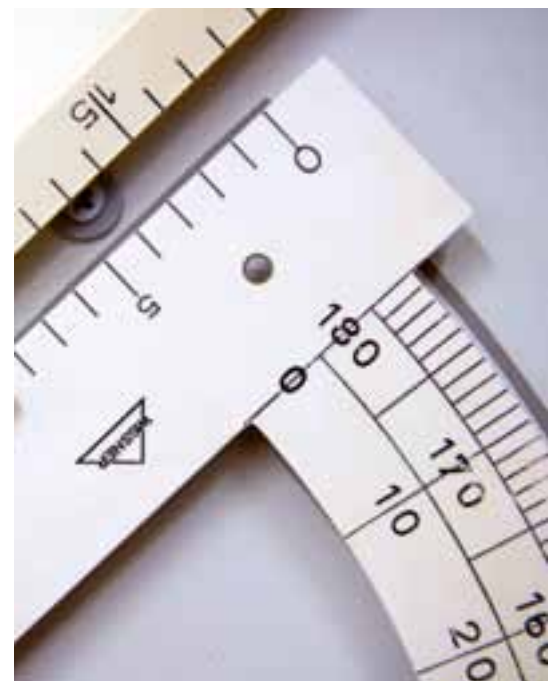
”Det kniber med at huske, hvordan jeg regner ting ud, for eksempel også i et supermarked, almindelig plus og minus, gange og dividere. Men det skal jeg have styr på nu, ellers kan jeg ikke blive færdig med min uddannelse. I de små klasser i folkeskolen gik det meget godt, hvorimod jeg slet ikke kunne følge med de sidste år,” fortæller Kim, som denne tirsdag er ved at genopfriske geometri.

“Det giver mere mening nu end dengang, da jeg gik i folkeskole, fordi jeg har mere at hænge undervisningen op på nu, mere erfaring. Måske er det derfor, det er bedre for mig nu, og så går det stille og roligt her, og der bliver langsomt fyldt mere på,” siger Kim.

Der er også en enkelt tømrer og nogle medarbejdere fra et smedeværksted, som især har brug for at blive bedre til geometri.

“Det kan også være sådan noget som at blive sikker i at overføre talkoder fra en liste til en genstand, så jeg giver deltagerne strategier til talgenkendelse. Der opstår rigtig mange fejl i produktioner, fordi medarbejdere ikke får sat de rigtige koder på produkterne, og det ved virksomhederne,” fortæller Henning.

“Det er mere anerkendt i virksomhederne, at der kan være medarbejdere, der har brug for at blive bedre til at læse og skrive, end det er, at nogle har brug for matematik,” siger Henning. “Men det har hjulpet, efter at der er blevet mulighed for også at undervise i FVU-it. It og matematik passer rigtig godt sammen, og det giver nye muligheder⁴.”

4 FVU-it var forsøgsfag frem til den 31. december 2009 og er nu under permanentgørelse.

Skolen har også et hold i FVU-læsning med løbende optag, hvor deltagerne både er kursister og elever fra skolen, medarbejdere fra virksomheder og medarbejdere fra skolen.

Erhvervsskolen – et godt samlingssted for FVU-undervisning

“Vi kan også afholde FVU på virksomhederne, men det er svært at samle deltagere nok på én virksomhed. Og så kender medarbejderne i forvejen skolen fra AMU-kurser, så de føler sig hjemme her,” siger Henning.

Skolen har også et hold i FVU-læsning med løbende optag, hvor deltagerne både er kursister og elever fra skolen, medarbejdere fra virksomheder og medarbejdere fra skolen. Kurset er udbudt på samme måde som AMU-uddannelserne, og deltagerne har tilmeldt sig kurset direkte på skolen.

“På det hold, der kører nu, er der for eksempel elever fra skolen, medarbejdere fra en maskinfabrik, et par tømrervirksomheder, en elinstallatør, en produktionsvirksomhed inden for den maritime og industrielle olie- og gassektor, og så er der en enkelt politimand,” fortæller uddannelsesleder Bente Mønster Simonsen.

“De fleste virksomheder er meget positive over for at give medarbejdere lov til at gå til undervisningen i arbejdstiden,” fortæller Bente. “Vi får en snak om, hvad virksomhederne konkret får ud af at lade medarbejderne gå til FVU. Det hjælper også altid, når vi fortæller, at undervisningen tager udgangspunkt i deltagerens hverdag – typisk i virksomhedens læse- og regnekrav.”

På Tech College Aalborg har man valgt, at FVU-undervisningen afholdes af egne undervisere, som alle har de lærerkvalifikationer, som FVU-loven kræver.

“Når FVU-lærerne er vokset ud af stedet, så er de allerede en del af skolekulturen. Lærerne kender huset og har meget lettere ved at koble undervisningen til de forskellige brancher, som deltagerne kommer fra,” fortæller Bente. “Det ser vi som en forudsætning for dels at sikre, at undervisningen er så relevant for deltagerne som muligt, og dels for at få det daglige samarbejde med faglærere og FVU-lærere til at køre optimalt.”

“FVU før AMU” – både for ledige og beskæftigede i Århus

I Århus bor der relativt mange voksne med indvandrerbaggrund. De bevæger sig rundt på arbejdsmarkedet ligesom alle andre voksne, men det er et problem, at de oftere har vanskeligere ved at få det fulde udbytte af nødvendige AMU-uddannelser på grund af læse- og skrivevanskeligheder. Uanset om de voksne med indvandrerbaggrund er beskæftigede eller ledige, kan de derfor have brug for at forberede sig, inden de deltager i en AMU-uddannelse. Derfor har Aarhus tekniske Skole de seneste år tilbudt både FVU-læsning og FVU-matematik forud for deltagelse i en faglig AMU-uddannelse.

Denne tirsdag eftermiddag deltager Foos, Omar og Mohamad i FVU-læsning. De er alle tre født i Somalia.

Foos er i øjeblikket ledig, men har allerede en aftale med et busselskab om, at hun bliver fastansat, når hun har fået sit buskørekort.

Omar er også ledig i øjeblikket, men han regner med at få job, når han står med sit buskørekort, fordi der er mangel på buschauffører i Århus. Han smiler stort, da han fortæller om sit ønske om at komme til at køre skolebus.

Fakta

Aarhus tekniske Skole tilbyder og afholder kombinerede AMU- og FVU-forløb med navnet “FVU før AMU”. Alle deltagere, der har brug for FVU før AMU, er samlet på holdene, uanset hvilken erhvervsrettet efteruddannelse, de skal deltage i efterfølgende.

Det er først og fremmest deltagere med indvandrerbaggrund, der deltager på holdene.

Deltagernes danskfærdigheder testes, så man kan vurdere, om de har brug for sprogundervisning eller nogle af AMU's kurser tilrettelagt for flygtninge og indvandrere. Derefter bliver de testet med henblik på optagelse til FVU.

På “FVU før AMU” kan deltagerne både gå til FVU-læsning og FVU-matematik.

Kontakt for yderligere oplysninger

Aarhus tekniske Skole: Læsevejleder og FVU-koordinator Anders Harbo Andersen, telefon 22 23 41 55.

Mohamad har brug for et truckcertifikat, så han kan varetage nye opgaver på den virksomhed, han er ansat på, men han har også brug for at forberede sig, inden han begynder på et truckkursus.

At kunne læse og forstå sammensatte og lange ord er emnet denne eftermiddag. De ord, der trænes med, stammer fra de undervisningsmaterialer, som de tre senere skal bruge i deres uddannelse.

“Der kommer i det hele taget ofte henvendelser fra virksomheder, som gerne vil have, at deres medarbejdere med indvandrerbaggrund bliver mere sikre i at læse og skrive dansk. De taler fint dansk, men det kniber mere med de skriftsproglige færdigheder,” fortæller læsevejleder Anders Harbo Andersen, Aarhus tekniske Skole. “Virksomhederne vil gerne beholde dem og gerne støtte dem i at blive bedre til for eksempel at læse de manualer, der er på den enkelte virksomhed.”

Samarbejdet med de øvrige FVU-udbydere i Århus Kommune styrker også efterspørgslen efter FVU på Aarhus tekniske Skole.

Fleksibilitet er nøgleordet til succes

Ved siden af tilbuddet “FVU før AMU” har skolen derfor FVU-hold med løbende optag.

“Vi har så mange hold, så vi kan tilbyde deltagerne, at de kan komme på forskellige afdelinger af skolen – altså forskellige adresser – på forskellige dage, så det er et meget fleksibelt tilbud,” fortæller Anders. “Det er en fordel for de deltagere, der kommer fra virksomheder, fordi de kan deltage på det tidspunkt, hvor det passer ind i produktionen.”

“Nogle gange er det ikke bare løbende optag, der gør, at vi hele tiden har nye deltagere på holdene – det kan også bare være nogle deltagere, der pludselig selv dukker op, fordi de ved, vi er her hver eftermiddag,” fortæller Annegrete. “Så det er altid spændende, hvor mange der kommer, dog skal der helst ikke være flere end 12 ad gangen, ellers kan det være svært at gennemføre den individuelle undervisning, som kendetegner FVU.”

Undervisningslokalet er meget stort, så der er god plads til, at deltagerne enten kan sidde i små grupper, som Foos, Omar og Mohammad, eller sidde hver for sig og arbejde for eksempel ved en pc.

“Som regel sidder deltagerne og arbejder med hver deres opgaver, og så afbryder jeg en gang imellem og laver noget fælles tavleundervisning, når jeg kan se, at de sidder med nogle af de samme vanskeligheder.”

Når virksomhederne henvender sig til skolen for at få FVU, skyldes det ifølge Anders både, at det i forvejen er her, de henvender sig om AMU-uddannelser, og at skolen har et meget synligt tilbud til både AMU-deltagere og EUD-elever med behov for læse- og regneundervisning, eller støtte til læse- og regneopgaver i uddannelserne.

Samarbejdet med de øvrige FVU-udbydere i Århus Kommune styrker også efterspørgslen efter FVU på Aarhus tekniske Skole.

“Vi samarbejder løbende med alle FVU-udbydere i Århus. Eksempelvis har vi sammen lavet store kampagner, hvor vi har haft en kampagnevogn, der kører ud og informerer i butikcentre og andre steder. Vi har et rigtig godt samarbejde med de andre udbydere. Vi henvender os til forskellige målgrupper og hjælper hinanden med det formål at få så mange FVU-deltagere i kommunen som muligt, så konkurrencen er lagt helt på hylden i denne sammenhæng,” siger Anders.

Test og FVU afholdt på virksomheder

Introduktion

FVU skal normalt udbydes åbent, så alle har mulighed for at tilmelde sig. Loven åbner imidlertid også mulighed for at tilrettelægge hold, der kun udbydes og gennemføres for en eller flere virksomheders ansatte.

Der ydes et særskilt taksametertilskud til den type undervisning. Det ekstra taksametertilskud har til formål at gøre det lettere at oprette virksomhedstilrettelagt undervisning, fordi undervisningen kan gennemføres for mindre hold end på den ordinære FVU. Undervisningen kan foregå på virksomheden, i et mobilt undervisningslokale eller hos en FVU-udbyder. Undervisningen er herudover underlagt samme bestemmelser, som er gældende for de ordinære FVU-hold.

Ud over muligheden for mindre undervisningshold åbner den virksomhedstilrettelagte FVU også mulighed for flere typer af samspil mellem FVU og "det erhvervsrettede". Det erhvervsrettede kan i denne sammenhæng både være AMU's erhvervsrettede undervisning og deltagernes job.

I de tilfælde, hvor en virksomheds AMU-leverandør også udbyder FVU eller samarbejder med en FVU-udbyder er vejen kort fra AMU til FVU. Har en AMU-udbyder jævnligt deltagere fra den pågældende virksomhed, kan FVU tilrettelægges, så der i undervisningen arbejdes med temaer og materialer, der også er relevante for de AMU-kurser, som virksomhedens medarbejdere jævnligt deltager i. Derudover er det muligt at tilrettelægge FVU, så der i undervisningen arbejdes med temaer og materialer, som også er relevante i forhold til deltagernes konkrete job og arbejdsopgaver på virksomheden.

På Arla står medarbejderne i kø for at lære mere

Fakta

Arla Korsvej i Fredericia tilbyder løbende medarbejdere i produktionen at deltage i forberedende voksenundervisning (FVU). Ledelsens uddannelsespolitik er med til både at fastholde medarbejdere og tiltrække ny arbejdskraft.

Netværkslokomotivet er et virksomhedsnetværk med over 350 virksomheder og organisationer, hvis formål er at udveksle erfaringer om motivation og inspiration af medarbejdere, der kan have gavn af at udvikle deres læse-, regne-, it- og sprogfærdigheder.

Kontakt for yderligere oplysninger

Arla Korsvej i Fredericia:
Fællestillidsrepræsentant Jane Hansen,
telefon 72 30 47 18.

VUC Fredericia: Uddannelseskonsulent
Jørgen Skovhøj, telefon 21 25 04 55.

Netværkslokomotivet: Konsulent Jonna
Bach, telefon 79 43 60 39.

Arla Korsvej i Fredericia har siden 1997 tilbudt deres medarbejdere at deltage i læse- og regneundervisning i arbejdstiden. At tilbuddet er blevet en helt naturlig del af ledelsens uddannelsespolitik skyldes ikke mindst fællestillidsrepræsentant Jane Hansen, som har været ildsjælen i tilbuddet lige fra starten. Ønsket om undervisning kommer fra medarbejderne og støttes af ledelsen.

“Vi har fået en ny mejerichef,” fortæller Jane. “Og han har straks støttet, at vi fortsat tilbyder medarbejderne læse- og regneundervisning i arbejdstiden. Ud over at medarbejderne bliver bedre til at læse, skrive og regne, giver det også medarbejderne større selvtillid, så de blander sig mere i hverdagens drøftelser, og det er med til at give en god stemning på arbejdspladsen. Ledelsen vil også meget gerne fastholde medarbejderne, og medarbejdere, der føler sig godt behandlet, bliver gode, stabile medarbejdere.”

“Her på mejeriet, hvor der er cirka 100 medarbejdere i produktionen, er der to eller tre medarbejdere ad gangen, der deltager i FVU i arbejdstiden. Det er det, vi kan undvære, uden at det bliver for stor en byrde for de andre medarbejdere,” fortæller Jane. “Og jeg har altid en venteliste, fordi de medarbejdere, der har været på kursus, kommer tilbage og fortæller kollegerne, hvor godt det har været. Det er faktisk blevet helt naturligt at snakke om, hvis man ikke føler, man er så god til det med tal og bogstaver.”

Det er ikke længere flovt at have svært ved at læse

I 2006 gennemgik alle medarbejdere en test af deres læse- og regnefærdigheder. “Det har helt klart medført, at det ikke er flovt at stå ved pakkemaskinen og snakke om, at instruktioner mv. er svære at læse,” siger Jane. “Nogle medarbejdere sagde efter testen: ‘Jane, jeg vidste faktisk ikke, jeg er så dårlig til at læse.’ Mens andre sagde: ‘Jeg er bedre, end jeg selv troede.’”

Jane understreger, at man ikke bør teste medarbejdere uden også at være klar til at give dem et undervisningstilbud umiddelbart efter. “Der er klart en forventning fra medarbejderne om, at der hurtigt bliver sat et tilbud i gang, når de nu har deltaget i en test, der viser, de har brug for det.”

Tove Thomsen i pakkeriet har sagt ja tak til alle de FVU-kurser, hun har kunnet få i arbejdstiden, og gik også til prøverne og bestod.

“Det er dejligt at komme ud og lære noget, når man ikke har haft så lang en skolegang,” siger Tove. “Jeg kan huske i starten herude, hvor skeptiske folk var – uha, vi skal på kursus – men når vi andre så kom og fortalte, hvor godt det var, så ville de jo med næste gang.”

“Jeg var ikke dårlig til regning i skolen. Men det er jo mange år siden, og vi har meget at gøre med tal her, så det var rigtig rart at få genopfrisket regning, så man for eksempel ikke skal bruge lommeregner hele tiden.”

Og undervisningen har givet Tove blod på tanden til at lære mere. “Når jeg går på efterløn om få år, skal jeg helt sikkert på flere kurser. Jo mere undervisning, jo bedre. For eksempel noget med litteratur – det kunne jeg virkelig godt tænke mig,” siger Tove Thomsen.

“

“Jeg var ikke dårlig til regning i skolen. Men det er jo mange år siden, og vi har meget at gøre med tal her, så det var rigtig rart at få genopfrisket regning, så man for eksempel ikke skal bruge lomme-regner hele tiden.”

Når AMU og FVU spiller sammen

Arla Korsvej tilbyder også alle medarbejdere i produktionen at tage AMU-uddannelsen som pakkeoperatør. Faktisk ser man på mejeriet helst, at alle medarbejdere gennemfører uddannelsen.

“Men inden, de kan komme på pakkeoperatøruddannelsen på AMU Syd, skal de have deltaget i FVU-testen, og hvis de falder inden for FVU-målgruppen, tilbyder vi dem læse- eller regneundervisning først, så vi er sikre på, at de får det fulde udbytte af AMU-kurset,” fortæller Jane.

Medarbejdere, som ikke deltager i efteruddannelse, kan mærke det på lønningsposen. “Så vi presser eller støtter på den måde medarbejderne til at deltage. Det bedste er så, når de kommer tilbage fra kurset og dårligt kan få armene ned igen,” siger Jane og tilføjer: “Langt de fleste vælger oven i købet at gå til FVU-prøven, fordi de gerne vil have papir på, at de har lært noget.”

“FVU-undervisningen kunne lige så godt foregå på AMU Syd eller her på virksomheden,” siger Jane Hansen, “men VUC Fredericia ligger centralt for virksomhederne i området, hvilket betyder, at der kan samles de nødvendige 10-12 deltagere til et hold fra forskellige virksomheder.”

Det er ikke kun Arla Korsvej i Fredericia, der er langt fremme, når det gælder at støtte medarbejdere i at forbedre deres almene færdigheder. Faktisk er over 350 små, mellemstore og store virksomheder medlemmer af virksomhedsnetværket Netværkslokomotivet, som har kontor i Vejle og Horsens. Netværkslokomotivet har ansat fem konsulenter, som sammen med udbydere af almenundervisning i regionerne informerer om og koordinerer undervisningstilbuddene, så medarbejderne for eksempel kan komme på kursus, når det passer ind i virksomhedens produktion.

Læseundervisning i arbejdstiden på Daloon i Nyborg

I forbindelse med et større udviklingsprojekt i samarbejde med AMU Fyn i 2008 blev ledelsen på virksomheden Daloon i Nyborg opmærksom på, at der var mange medarbejdere med utilstrækkelige læsefærdigheder på virksomheden. Virksomheden kontaktede derfor VUC Fyn for at få hjælp til at løse problemet.

AMU Fyn afholdt derefter sammen med VUC Fyn otte informationsmøder af en halv times varighed, inden alle 85 medarbejdere var informeret om tilbuddet om testning af deres læsefærdigheder og om FVU-undervisning i læsning og skrivning. Når det var nødvendigt med hele otte informationsmøder skyldes det, at de 85 medarbejdere arbejder på skiftehold. Så informationsmøderne måtte afholdes på de tider af døgnet, hvor medarbejderne var på arbejdspladsen.

“Vi kender virksomhederne rigtig godt, og VUC Fyn er rigtig gode til at motivere medarbejderne til at deltage i testning af deres læsefærdigheder,” fortæller projektchef Birgitte Ullerup fra AMU Fyn. “Så det var et godt samarbejde.”

Og samarbejdet gav resultater, da 78 af 85 medarbejdere bagefter sagde ja tak til at deltage i testning af deres læsefærdigheder, som foregik i arbejdstiden på fabrikken.

Testningen og vurderingen viste, at næsten halvdelen af medarbejderne var i målgruppen for FVU-undervisning i læsning. Virksomheden bakkede op om, at medarbejderne efterfølgende kunne deltage i FVU-undervisning i arbejdstiden, og det tilbud sagde i alt 32 medarbejdere ja tak til.

Flere danskere end indvandrere tog imod Daloons tilbud om læseundervisning i arbejdstiden.

Fakta

AMU Fyn og VUC Fyn har gennemført otte informationsmøder på virksomheden Daloon på Fyn.

78 medarbejdere deltog efterfølgende i testning af deres læsefærdigheder. Testningen tog knap en halv time per hold.

32 medarbejdere deltog senere i FVU-læsning. Undervisningen foregik på Daloon i arbejdstiden. Alle deltagere gik efterfølgende til prøve.

Kontakt for yderligere oplysninger

Daloon: Fabrikschef Børge Pedersen, telefon 63 31 64 35.

AMU Fyn: Projektchef Birgitte Ullerup, telefon 63 13 51 14.

VUC Fyn: FVU-konsulent Mette Hansen, telefon 21 44 98 05.

“Vi havde regnet med, at tilbuddet ville blive benyttet af vores medarbejdere med indvandrerbaggrund, men der viste sig at være langt flere danskere, der syntes, at de havde brug for det,” siger fabrikschef Børge Pedersen.

Stort fagligt udbytte

VUC Fyn sammensatte to hold med 16 deltagere, som efterfølgende modtog 64 lektioners undervisning på virksomheden i arbejdstiden. Medarbejdernes undervisningsbehov var forskellige, så deltagerne modtog undervisning på henholdsvis trin 1, trin 2 og trin 3. Alle deltagere fik således undervisning på netop det niveau, de havde brug for.

“Jeg fik meget ud af at gå på kurset,” fortæller fællestillidsmand Jan Bøgelund. “Lærerne fra VUC var i stand til at undervise på flere niveauer på en gang.”

“Jeg fik styr på endelserne på udsagnsordene og tillægsordene. Jeg lærte mange fif – for eksempel kan det være en hjælp at sætte et andet ord ind, når man skal afgøre, om der eksempelvis i en sætning skal ’r’ på køre eller ej,” forklarer Jan.

“Jeg har fået genopfrisket den danske grammatik fra folkeskolen,” fastslår Sara Fischer Nielsen. “I en måned gik jeg til FVU-læsning i fire timer fire dage om ugen på Daloon. Jeg har fået meget mere mod på at skrive e-mails til familie og venner, efter at jeg har deltaget i undervisningen,” supplerer Sara.

FVU gav større trivsel på arbejdspladsen

Ud over at medarbejderne har fået bedre læse- og skrivefærdigheder, har forløbet ifølge fabrikschef Børge Pedersen styrket kommunikationen og trivslen på arbejdspladsen.

“De medarbejdere, som har deltaget i FVU-undervisningen på Daloon, har fået styrket deres evne til at kommunikere,” fortæller fabrikschef Børge Pedersen. “De er i stand til at fremlægge deres ideer til forbedringer af arbejdsgange på virksomheden i både skriftlig og mundtlig form.”

Daloons tilbud om undervisning er ikke kun for medarbejdernes skyld. Virksomheden regner med, at indsatsen også vil give udslag på bundlinjen.

“Hvis du vil udvikle og styrke din virksomhed, skal du uddanne dine medarbejdere. Den enkelte medarbejder har lært at tage ansvar for udviklingen og selv bidrage til formuleringen af løsninger på problemer i hverdagen,” forklarer Børge Pedersen.

“Hvis du vil udvikle og styrke din virksomhed, skal du uddanne dine medarbejdere. Den enkelte medarbejder har lært at tage ansvar for udviklingen og selv bidrage til formuleringen af løsninger på problemer i hverdagen,” forklarer Børge Pedersen.

Og medarbejderne er enige. “Jeg ville med til undervisningen, fordi jeg ville lære at turde sige min mening og blive bedre til at formulere mig,” siger medarbejder Anne-Lise Rasmussen.

“Forløbet har virkelig åbnet mine øjne, for det viste sig jo, at der var rigtig mange, der havde de samme problemer som mig. Personer, jeg aldrig nogensinde havde forestillet mig, stod pludselig frem og erkendte, at de havde svært ved at stave. Jeg

troede virkelig, at jeg var den eneste, og forløbet har givet mig en helt anden selvtillid,” supplerer medarbejder Kirsten Mortensen fra Daloons koger.

Undervisningen på hvert undervisningstrin kan afsluttes med en prøve. Selv om det er helt frivilligt for deltagerne at gå til den afsluttende prøve, valgte alle 32 medarbejdere på Daloon at gå til prøve og få et prøvebevis.

“Samarbejdet mellem AMU Fyn og VUC Fyn betyder, at der er kortere vej til det tilbud, som medarbejderne og virksomheden efterspørger, hvad enten det er AMU-uddannelse, FVU eller anden almenundervisning. Fordi vi ved, hvad vi hver især og ikke mindst tilsammen har på hylderne,” forklarer Birgitte Ullerup, AMU Fyn.

Medarbejdere på Brabrand Mejeri bliver bedre til ord og tal om tirsdagen

Fakta

På Brabrand Mejeri er der FVU-undervisning hver tirsdag. 21 af mejeriets 150 medarbejdere går til undervisning i læsning og skrivning i fire lektioner.

12 medarbejdere deltager i undervisning fra 7.00-10.40. Ni medarbejdere deltager i undervisning fra 12.00-15.30.

I alt går deltagerne til undervisning i 44 lektioner.

Undervisningen varetages af FVU-undervisere fra Aarhus tekniske Skole.

Kontakt for yderligere oplysninger

Aarhus tekniske Skole:
Læsevejleder og FVU-koordinator Anders Harbo Andersen, telefon 22 23 41 55.

Brabrand Mejeri:
Logistic Manager Rita Hornslet, telefon 87 46 50 00.

Hver tirsdag morgen klokken 7 begynder 12 medarbejdere arbejdsdagen på Brabrand Mejeri med læse- og skriveundervisning. Til frokost overtager ni andre medarbejdere både undervisningslokalet og FVU-underviseren fra Aarhus tekniske Skole.

Det er ledelsen på mejeriet og fællestillidsmanden, der har gødet medarbejdernes interesse for undervisningen.

“I forbindelse med et jobrotationsprojekt for nogle år siden, fandt vi ud af, at der faktisk var en del medarbejdere, der havde problemer med at læse og skrive,” fortæller fællestillidsmand Jørn M. Jespersen, Brabrand Mejeri. “Dengang fik vi noget læseundervisning op at stå, og nu synes vi, det er tid at give medarbejderne tilbuddet om læseundervisning igen.”

“Tillidsmænd er i det hele taget rigtig gode til at motivere og bakke medarbejderne op i, at de skal gå til undervisning,” fortæller Anders Harbo Andersen, Aarhus tekniske Skole. “Tillidsmanden på mejeriet fortalte for eksempel ledelse og medarbejdere om et tidligere FVU-tilbud på Tulip, og det gav pote.”

“Når ledelsen ønsker at bakke op om læse-, skrive- og regneundervisning, er det først og fremmest, fordi vi ønsker at beholde vores medarbejdere, og det mener vi, at tilbud om uddannelse og undervisning er med til,” siger Logistic Manager Rita Hornslet, Brabrand Mejeri.

Når medarbejderne ønsker at gå til FVU, så er det både for at ruste sig til nye opgaver på mejeriet og i deres privatliv.

“Det er både, fordi medarbejderne har brug for at læse, skrive og regne i jobbet, og fordi de gerne vil være bedre til for eksempel at hjælpe deres børn med lektier eller læse højt for børnebørn,” fortæller Jørn. “Der kommer også mere og mere computer, og der skal læses ordresedler, og så er medarbejderne lidt på forkant, når de har gået til undervisning.”

Stor tilslutning blandt medarbejderne til FVU

“Vi stillede computere op i kantinen, hvor medarbejderne kunne gå op og blive testet, når de havde lyst og tid. Her er 150 medarbejdere, og uden at vride armen rundt på nogen var der straks 21 medarbejdere, der meldte sig til undervisningen,” fortæller Jørn.

På Brabrand Mejeri producerer de yoghurt til hele landet.

“Vores produktion er lav tirsdag, så derfor har vi lagt undervisningen den dag. Og det går fint. Der er ingen medarbejdere, der brokker sig, fordi de måske skal arbejde lidt mere, når kollegerne er til undervisning. Der er fuld opbakning,” siger Jørn.

Og det er Jens og Solvej Thomassen enig i. Jens arbejder i produktionen, og Solvej gør rent på mejeriet. De har været ansat på mejeriet i henholdsvis 13 og fire år. De går begge to til FVU-læsning, dog på hvert deres hold. Det vil sige når Jens er på natarbejde, går han til FVU-læsning på morgenholdet, og når han er på arbejde om dagen, går han til FVU på eftermiddagsholdet. Solvej er altid på eftermiddagsholdet, så nogle gange går de på samme hold. Men det synes de ikke, er noget problem.

“Det er mange år siden, jeg har gået i skole,” fortæller Solvej. “Og nogle gange er jeg er tvivl om, hvordan det nu lige er, man staver et bestemt ord. Så jeg er bare glad for at få det genopfrisket. Og når børnebørnene spørger: “Hvordan staver man det, farmor?” Så er det da rart at kunne svare på det.”

Hverken Solvej eller Jens har noget specielt mål med at gå til undervisning.

“Det er bare for at blive bedre til det. Det er sjovt at gå til undervisning,” siger Solvej. “Det er især endelserne, jeg gerne vil have mere styr på. Danskundervisningen er også anderledes i dag, end da jeg gik i skole, så vi lærer tingene på en ny måde. Det er spændende. Så har man både sin gamle måde og den nye måde.”

“

Medarbejderne efterspørger selv uddannelse, men det skal helst være i lokalområdet, fordi folk vil være i nærheden af deres familier, og det kan være lidt af et problem.

Vigtigt med opbakning fra kollegaer og ledelse

Solvej er glad for sin arbejdsplads og opbakningen til undervisningen fra både ledelse og tillidsmand. Solvej mener også, at mejeriet har sine fordele ved at bakke op om medarbejderne.

“De gør i det hele taget meget for deres medarbejdere på Brabrand Mejeri. Det høster de jo også af i sidste ende. Medarbejderne yder jo lidt mere. Det giver en god stemning, og for mig betyder det også, at jeg føler mig værdsat som medarbejder,” fortæller Solvej.

Både Rita Hornslet og Jørn Jespersen er glade for, at medarbejderne har taget så godt imod tilbuddet om undervisning i arbejdstiden.

“Det er da rart, at medarbejderne bliver glade for at få et efteruddannelses tilbud. Vi har en del medarbejdere, som har været på de nødvendige AMU-uddannelser, og så skælder de lidt ud og spørger, om der ikke snart kommer noget nyt,” fortæller Jørn.

Medarbejderne efterspørger selv uddannelse, men det skal helst være i lokalområdet, fordi folk vil være i nærheden af deres familier, og det kan være lidt af et problem. Derfor mener Jørn, at det er en stor fordel, at FVU er fleksibelt og kan afholdes på virksomheden i arbejdstiden.

“Når Aarhus tekniske Skole afholder FVU-undervisning på virksomhederne, åbner det også for tilmeldinger til AMU, fordi undervisning nærmest smitter, så nogle af deltagerne får lyst til at gå i lag med AMU-uddannelser efterfølgende,” konkluderer Anders Harbo Andersen.

Tech College Aalborg tilbyder egne medarbejdere FVU

Fakta

Tech College Aalborg udbyder både FVU-læsning, FVU-matematik samt FVU-it og FVU-engelsk, som er forsøgsfag.

Skolen tilbyder sine egne medarbejdere at deltage i undervisningen. De første hold i FVU-it og FVU-engelsk har været målrettet medarbejderne på skolen, mens der på de to øvrige fag også har været deltagere fra andre virksomheder.

Skolens medarbejdere deltager i undervisningen i arbejdstiden med fuld løn, mens skolen modtager lønrefusion i form af Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU).

Tech College Aalborg hed tidligere Aalborg tekniske skole.

Kontakt for yderligere oplysninger

Tech College Aalborg: Uddannelsesleder
Bente Mønster Simonsen, telefon
25 26 62 48.

På Tech College Aalborg tilbyder de ikke alene FVU for andre virksomheders medarbejdere. De tilbyder også egne medarbejdere at deltage i FVU. Således har flere medarbejdere deltaget i otte timers FVU ugentligt i arbejdstiden.

Medarbejderne har mulighed for at deltage i både FVU-læsning, FVU-matematik samt FVU-it og FVU-engelsk⁵.

Stor hjælp i hverdagen at blive bedre til engelsk

FVU-it og FVU-engelsk er så populære, at der er oprettet to hold med engelsk og to hold med it alene for medarbejdere på skolen.

Det er især servicemedarbejdere, der har tilmeldt sig undervisningen, eksempelvis håndværkere og pedeller, der står for vedligeholdelse af skolen, men der er også faglærere på holdene.

“Især er det faglærere fra Food-afdelingen, der har meldt sig til undervisningen,” fortæller uddannelsesleder Bente Mønster Simonsen, Tech College.

⁵ FVU-it og FVU-engelsk var forsøgsfag frem til den 31. december 2009 og er nu under permanentgørelse.

Henrik har gået til engelsk på aftenskole før. “Men det her rykker,” siger Henrik. “Og så får jeg løn her, mens jeg bliver klogere, det er jo dejligt.”

“Pedeller og håndværkere på skolen har i mange år efterspurgt kurser i engelsk, blandt andet fordi vi har et skolehjem, hvor der ofte bor engelsktalende elever og kursister,” fortæller Bente. “Derfor har både pedeller og håndværkere brug for engelsk i deres job her på skolen. Og det vil være svært at arbejde her, hvis man slet ikke kan bruge en pc. For eksempel skal man fra pc’en printe lønsedlen, følge med i nyt på intranettet, hvor al information lægges ud, bestille skolens julegave, deltage i medarbejderkonkurrencer osv.”

Henrik Wille, som er tømrer på skolen, og Kaj Madsen, som er en af skolens elektrikere, går både til FVU-engelsk og FVU-it.

Henrik har gået til engelsk på aftenskole før. “Men det her rykker,” siger Henrik. “Og så får jeg løn her, mens jeg bliver klogere, det er jo dejligt.” Han tilføjer: “Der er mange engelske ord i hverdagen, se nu bare skolens nye navn Tech College. Så derfor vil jeg gerne kunne noget mere. Det er en hjælp både i hverdagen og selvfølgelig også i fritiden.”

Henrik synes, det er langt bedre at gå på kursus med kolleger end med folk, man ikke kender.

“Man kender dem, man er sammen med, og jeg er ikke så bange for at dumme mig, som jeg har været de andre gange, hvor jeg har gået på aftenskole,” fortæller Henrik.

Elektriker Kaj Madsen har også gået til engelsk, men på et andet hold end Henrik.

“På vores skolehjem bor der mange udlændinge, så der bruger vi engelsk. Og mange manualer er på engelsk, så der er hele tiden behov for at blive bedre til både at læse og tale engelsk,” fortæller Kaj. “Jeg gik på hold med både kokke og slagtere fra Food-afdelingen, så vi arbejdede en del med ord inden for levnedsmidler, men undervisningen har været meget bred.”

Også tilbuddet om FVU-it er både Henrik og Kaj meget glade for, og de er enige om, at de slet ikke kan klare sig i hverdagen mere uden it.

FVU-it – en hjælp både i arbejdet og privat

Også tilbuddet om FVU-it er både Henrik og Kaj meget glade for, og de er enige om, at de slet ikke kan klare sig i hverdagen mere uden it.

“Vi bestiller materialer og finder brugsanvisninger på internettet. Før var det sådan, at når en brugsanvisning blev væk, så var man på den. Nu kan man tit finde en ny brugsanvisning på internettet,” fortæller Kaj. “Men det er da også rart, når man skal finde tilbudsrejser og andre tilbud rent privat,” tilføjer han. “Så det, jeg lærer, er både noget, jeg kan bruge her på mit job, og i fritiden.”

“Første gang det gik op for mig, at jeg måtte lære at bruge en pc, var, da jeg på biblioteket blev bedt om selv at søge efter en bog på en pc, og jeg ikke anede, hvordan jeg skulle gøre,” tilføjer Henrik.

Lone Buus er it-lærer på skolen og underviser to gange om ugen i FVU-it for skolens medarbejdere.

“Det, der har været meget givende for mig som lærer, er at se nogle af de medarbejdere, som har været berøringsangste for it, blive fortrolige med it på kurset,” fortæller Lone Buus. “Det kan for eksempel være en pedel, som skal reparere en ting og skal søge efter en komponent på internettet.” “Altså for eksempel tage et billede af den ødelagte komponent og så søge efter komponenten på internettet, finde pris mv.”

Al undervisningen afholdes på skolen, og det er ifølge Bente en stor fordel, fordi undervisningen foregår på medarbejdernes arbejdsplads, så de kender stedet og sparer transporttid. Ulempen kan være, at medarbejderne nogle gange kan være nødt til at forlade undervisningen, fordi der er opstået et akut behov for deres hjælp et andet sted i huset.

“Når skolen på den måde bakker medarbejderne op, når de ønsker at gå til FVU, så er det både, fordi det er nødvendigt i forhold til deres job på skolen, og fordi det giver tilfredse medarbejdere og en god stemning på skolen,” konkluderer uddannelsesleder Bente Mønster Simonsen.

Bilag

Gældende love og bekendtgørelser om arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) ved publikationens udgivelse. På Undervisningsministeriets hjemmeside uvm.dk, er der link til love og regler på siden om erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Linkene ajourføres løbende og henviser alle til Retsinformation.

- Bekendtgørelse af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., lovbe-
kendtgørelse nr. 190 af 18/03/2008,
med senere ændringer
- Bekendtgørelse om fælles kompe-
tencebeskrivelser for erhvervsret-
tet voksen- og efteruddannelse
og om arbejdsmarkedsuddan-
nelser, bekendtgørelse nr. 802 af
22/09/2003, med senere ændringer
- Bekendtgørelse om ændring af
bekendtgørelse om fælles kompe-
tencebeskrivelser for erhvervsret-
tet voksen- og efteruddannelse
og om arbejdsmarkedsuddan-
nelser, bekendtgørelse nr. 806 af
29/06/2007
- Vejledning til AMU´s program
for flygtninge og indvandrere,
vejledning nr. 9216 af 29/04/2004
- Bekendtgørelse af lov om åben
uddannelse (erhvervsrettet
voksenuddannelse) m.v., lovbe-
kendtgørelse nr. 952 af 02/10/2009,
med senere ændringer
- Bekendtgørelse om åben uddan-
nelse og tilskud til arbejdsmar-
kedsuddannelser m.v., bekendtgø-
relse nr. 1543 af 27/12/2009
- Bekendtgørelse om deltagerbeta-
ling ved erhvervsrettet voksen- og
efteruddannelse i 2009, bekendt-
gørelse nr. 19 af 16/01/2009, med
senere ændringer
- Bekendtgørelse af lov om godtgø-
relse ved deltagelse i erhvervsrettet
voksen- og efteruddannelse, lovbe-
kendtgørelse nr. 555 af 08/06/2009

Gældende love og bekendtgørelser om forberedende voksenundervisning (FVU) ved publikationens udgivelse. På Undervisningsministeriets hjemmeside uvm.dk, er der link til love og regler på siden om almen voksen- og efteruddannelse. Linkene ajourføres løbende og henviser alle til Retsinformation.

- Bekendtgørelse af lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven), lovbekendtgørelse nr. 16 af 07/01/2005, med senere ændringer
- Bekendtgørelse om undervisning m.v. inden for forberedende voksenundervisning (FVU-bekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 973 af 19/07/2009, med senere ændringer
- Bekendtgørelse om prøver og eksamen i de almene og studieforberedende ungdoms- og voksenuddannelser (Eksamensbekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 738 af 09/07/2009
- Bekendtgørelse om indberetning til Uddannelsesguiden (UG.dk), bekendtgørelse nr. 551 af 19/06/2009
- Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse, bekendtgørelse nr. 262 af 20/03/2007
- Bekendtgørelse af lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU), lovbekendtgørelse nr. 554 af 08/06/2009
- Bekendtgørelse om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU-bekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 563 af 08/06/2009

Undervisningsministeriets temahæfteserie

I denne serie udsender

*Undervisningsministeriet publikationer om
generelle eller mere specifikke aktuelle emner.
Formålet er at skabe debat og inspirere til
udvikling i uddannelserne.*

2010:

Nr. 1 – 2010: Praktik, linjefag og
pædagogiske fag – 0,2-samarbejdet i
læreruddannelsen (978-87-603-2834-3)
(Videregående uddannelser)

Nr. 2 – 2010: Den gode praktikplads
– fuldførelse, fastholdelse og frafald
i erhvervsuddannelserne (978-87-603-
2840-4) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 3 – 2010: Samspil mellem AMU og
FVU – 12 gode eksempler (978-87-603-
2849-7) (Uddannelse og undervisning
for voksne)

2009:

Nr. 1 – 2009: Inspiration til fællessang
(internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 2 – 2009: Den lyttende læser – ek-
sempler på it som støtte til læseusikre
elever på folkeskolens mellemtrin
(internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 3 – 2009: Kodeks for ledelse på
uddannelsesinstitutioner (internet-
publikation) (Tværgående)

Nr. 4 – 2009: Dansk som andetsprog –
gode eksempler fra fem frie grundsko-
ler (internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 5 – 2009: Inspiration til obligatorisk
sprogvurdering i børnehaveklassen
(internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 6 – 2009: Ord- og regneværksteder.
Erfaringer og ideer fra erhvervsrettet
voksen- og efteruddannelse (978-87-
603-2779-7) (Uddannelse og undervis-
ning for voksne)

Nr. 7 – 2009: Anerkendelse, dialog og
feedback. Pædagogisk ledelse på ud-
dannelsesinstitutioner. Med eksem-
pler fra erhvervsskolerne (978-87-603-
2817-6) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 8 – 2009: Unge hjælper unge – ideer
til ungementorordningen i erhvervs-
uddannelserne (978-87-603-2825-1)
(Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 9 – 2009: På vej i skole – inspiration
til en god skolestart (internetpublika-
tion) (Grundskolen)

Nr. 10 – 2009: Anvendt hf – inspiration
til anvendelsesorientering (internet-
publikation) (Gymnasiale uddannelser)

Visse trykte publikationer – som i oversigten er forsynet med et ISBN-nummer – kan mod betaling af et ekspeditionsgebyr rekvireres hos Nordisk Bog Center eller hos boghandlere. Andre trykte publikationer kan købes samme sted. For priser se:

www.uvm.dk/bestil.

Internetpublikationer og onlineversioner af trykte publikationer kan til eget brug frit downloades fra

www.uvm.dk/publikationer.

2008:

Nr. 1 – 2008: Plads til forskellighed – at arbejde med kultur og konflikt i folkeskolen (978-87-630-2660-8) (Grundskolen)

Nr. 2 – 2008: Inspiration til folkeskolens sundhedsundervisning (internetpublikation) (Grundskolen)

Nr. 3 – 2008: Sproget med i alle fag – andetsprogspædagogiske perspektiver på fagundervisningen i folkeskolen (978-87-603-2697-4) (Grundskolen)

Nr. 4 – 2008: Det afsluttende projekt på grundforløbet i EUD (internetpublikation, dvd og booklet) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 5 – 2008: Portfoliometoden i erhvervsuddannelserne (internetpublikation, dvd og booklet) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Nr. 6 – 2008: Kreativitet, produktion og identitet – fra produktionsskole til erhvervsuddannelse (978-87-603-2721-6) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Samspil mellem AMU og FVU

– 12 gode eksempler

Publikationen indeholder 12 artikler med gode eksempler fra uddannelsesinstitutionernes hverdag, hvor AMU og FVU har spillet sammen i praksis. Artiklerne er alle blevet til med baggrund i konkrete uddannelses- og undervisningsaktiviteter, der fandt sted i 2008 og 2009.

Artiklerne i publikationen er tænkt som inspiration til AMU- og FVU-udbydere til at udvikle et bedre samspil mellem AMU og FVU i praksis.

Publikationen er et af flere initiativer, der skal understøtte en øget indsats for voksne med læse-, skrive- og regnevanskeligheder og et bedre samspil mellem den almene og den erhvervsrettede voksenuddannelse.

ISBN 978-87-603-2849-7

9 788760 328497